

**TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE**  
**M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)**  
**EXAMINATION: MAY – 2026**  
**FIRST SEMESTER**  
**Subject: Rural Studies (SOCMJC-104)**

Date: 21/05/2026

Total marks: 50

Time: 10.00 am to 12.00 pm

- Instructions:** 1) Attempt all Questions as per the Instructions.  
2) Figures to the right indicate full marks.  
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (1X15 marks) (30)**
1. Define Malik, Kisan and Majdur classification in agrarian society.
  2. Define rural. Write a detail note on agrarian social structure.
  3. Write in details on the socio-economic problems of landless laborers.
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (1X10 marks) (20)**
1. Write an essay on caste, gender and ethnicity in Indian rural society.
  2. Write an essay on political economy of rural India.
  3. Define sustainable agriculture. Write a note on its importance in the contemporary world.

**मराठी रूपांतर**

- सूचना :** १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.  
२) उजवीकडील तकल्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.  
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (१ द १५) (३०)**
१. कृषिप्रधान समाजातील मालिक, किसान व मजदूर संकल्पनांचे वर्गीकरण करा.
  २. 'ग्रामीण' या संकल्पनेची व्याख्या करा. कृषीधारित सामाजिक संरचनेवर विस्तृत टीप लिहा.
  ३. भूमिहीन मजुरांच्या सामाजिक-आर्थिक समस्यांची तपशीलवार मांडणी करा.
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांचे उत्तर ३०० शब्दांमध्ये लिहा. (१ द १०) (२०)**
१. भारतीय ग्रामीण समाजातील जात, लिंगभाव आणि वांशिकता यावर निबंध लिहा.
  २. ग्रामीण भारताच्या राजकीय अर्थव्यवस्थेवर विस्तृत निबंध लिहा.
  ३. 'शाश्वत कृषी' या संकल्पनेची व्याख्या करा. समकालीन जगतात शाश्वत कृषीचे महत्व सांगा.